

Studij: Poljski jezik i književnost

Diplomski studij: Lingvistički smjer

Nastavnik: izv. prof. dr. sc. Ivana Vidović Bolt

Status kolegija: izborni (za sve zainteresirane)

Oblik nastave: predavanja/seminar (1+1) 2 sata tjedno (predviđeno **jedno gostujuće predavanje**)

Jezik nastave: poljski i hrvatski

ECTS bodovi: 4

Ciljevi kolegija: Upoznavanje studenata s pojmovnikom, metodama rada i obimom jedne od novijih disciplina lingvistike, te s njezinom poviješću (J. Fishman, W. Labov, I. Hoffman, J. Gumpert, B. Bernstein), i osvještavanje društvene slojevitosti jezika i društvene uvjetovanosti jezičnih ponašanja. Na izabranom jezičnom materijalu dokazat ćemo povezanost promjena u jeziku s promjenama kojima podliježe društvo. Nove spoznaje pomoći će studentu razumjeti pristup novim disciplinama lingvistike te povezati ih u jednu interdisciplinarnu kulturološku cjelinu. Student će tijekom kolegija ovladati vještinom praćenja i analiziranja znanstvenog diskursa i prezentiranja osviještenih spoznaja studentskom auditoriju, vođenje diskusije.

Sadržaj kolegija: Sociolingvistika kao zasebna disciplina lingvistike nastala je u XX. stoljeću koja je, s obzirom na domet interesa, jedna od najheterogenijih znanosti. Svoje korijene crpi iz znanosti poput sociologije, antropologije, komunikologije. Povezana je s drugim društvenim znanostima. U svojim njedrima izrodila takve smjerove kao što su pragmatika, etnolingvistika ili ekolingvistika. Seminar se bavi analizom **izabranih** sociolingvističkih pojava na primjeru poljskoga jezika, obuhvaća, osim kratkog prikaza nastanka sociolingvistike kao sastavnice lingvistike, pitanja suvremenog poljskog jezika, obrađuje pojave koje su nastale u poljskome jeziku (i u drugim jezicima) uslijed političkih i socijalnih promjena tijekom osamdesetih i devedesetih godina. Seminar je vođen tematski (14 izabranih tema koje se odnose na jezičnu politiku, fenomen novogovora, raslojavanje poljskoga jezika, jezik reklame i politike te na druge pojave nastale pod utjecajem globalizacije). U nastavu je uključen program **Omega** (literatura, uputa na aktualne linkove). Nakon uvodnih 10 sati studenti izaberu teme seminarskog rada. Pismene seminarske radnje se ocjenjuju, a najbolje će biti prezentirane u obliku referata na studentskoj konferenciji na kraju semestra (oblik rada koji je priprema za javne nastupe na znanstvenim skupovima).

Kolegiji će prikazati sociolingvistiku kao novu lingvističku disciplinu, njezine metode te će na primjerima nekoliko izabranih lingvističkih pojava prikazati njihovu sociolingvističku perspektivu (bilingvizam, jezik spolova, sociolekti, vlastita imena, invazija razgovornog jezika)

Studentske obveze: Redovito pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje u nastavi, prikaz jedne teme (prezentacija), na kraju semestra usmeni ispit.

Teme (po tjednima):

1. Predmet interesa sociolingvistike; povijest i razvoj
2. Sociolingvistika i druge znanstvene discipline; Kultura jezika i sociolingvistika

3. Predstavници poljske sociolingvističke misli; Sociolingvistička istraživanja u svijetu
4. Jezik Poljaka u XXI. stoljeću. Jezična svijest Poljaka. Jezični autostereotip
5. Jezična slika svijeta. Odras svijeta u jeziku.
6. Poljska jezična politika u Europskoj uniji
7. Metode sociolingvističkih istraživanja
8. Konzervatizam i društvene inovacije u jeziku
9. Izabrane teme – obiteljski jezik
10. Bilingvizam
11. Sociolekti i dijalekti
12. Jezik žena i muškaraca iz sociolingvističke perspektive
13. Vlastita imena iz sociolingvističke perspektive
14. Fenomen poljskog razgovornog jezika (potocyzacja)

Literatura:

1. Grabias S., Język w zachowaniach społecznych, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2003.
2. Bartmiński J., *Współczesny język polski*. Wrocław 1993. izabrana poglavlja.
3. Furdal A., Językoznawstwo otwarte, Ossolineum, Kraków 2000.
4. W.Lubaś, *Polskie gadanie*, Opole 2003,
5. K.Ożóg, *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku*, Rzeszów 2001.
6. Literatura u PDF-u na Omegi.